НОВИНИ

СБУ знешкодила агентурну мережу фсб, яка коригувала обстріли Краматорська
18 ВЕР, 2026

Спроба продати двох маленьких дівчаток за $2000: судитимуть 22-річну горе-матір
18 ВЕР, 2026

Підозру у жорсткому катуванні українців отримали двоє російських тюремників із колонії в Тульській області
18 ВЕР, 2026

Фальсифікації, примуси та відключення зв'язку: у РФ стартували «вибори» до Держдуми
18 ВЕР, 2026

Ростовську область РФ атакували безпілотники
18 ВЕР, 2026

Унаслідок російського обстрілу на Київщині постраждала родина, поранені діти
18 ВЕР, 2026

Знайдену на фронті зброю перетворили на «товар»: судитимуть організовану групу військових
18 ВЕР, 2026

Звірства російських загарбників: в Україні засудили чергових воєнних злочинців за катування, зґвалтування і захоплення заручниці
18 ВЕР, 2026

Вічна корупційна круговерть Укрзалізниці: 700 мільйонів на емалі та нескінченні реінкарнації старих підрядників
19 СЕР, 2026

Сімдесят шість підозр воєнкомам і півтора мільйона звернень у розшук у великому звіті Нацполіції про мобілізаційні схеми
19 СЕР, 2026

Україна розшукує підозрюваного у справі про зброю, а слід грошей веде до організації у Боснії та Герцеговині
20 СЕР, 2026

Вимкнений фінмоніторинг і банківські "слухняні котенята" в новому гучному розслідуванні НАБУ щодо застави за Галущенка
20 СЕР, 2026

Звірства російських загабників: СІЗО-катівня в місті Камишин Волгоградській області РФ й головний кат
20 СЕР, 2026

Сімейний підряд у білих халатах або як бухгалтерки міського управління Рівного збудували вічний фонд поборів
21 СЕР, 2026

COVID-19 ДТП Донбасс Київ Розшук дітей агрессия России атака дронами-камікадзе вбивство вбивство мирних жителів вимагання война война с Россией воєнні злочини РФ втрати окупантів війна з Росією грабіж державна зрада допомога союзників Україні замах на вбивство зловживання службовим становищем знищення окупантів колабораційна діяльність коронавирус коррупция корупція крадіжка напад Росії на Україну наркозлочини незаконне переправлення осіб через держкордон ножове поранення обстріли цивільної інфраструктури оперативна інформація пособники окупантів привласнення коштів підроблення документів п'яний за кермом ракетні удари окупантів розбій російські воєнні злочинці русский мир смертельна ДТП убийство хабар хуліганство шахрайство

РЕКЛАМА

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Залужний проти Федорова? Ексголовком видав усю правду
Telegraf.Com.Ua

Таємнича смерть в Умані: що сталося з паломником на святі
Glavcom.Ua

ВІЙНА З РФ / ГОЛОВНЕ

Дізнатися більше
Дивіться Напружені Трилери
Новини
Наймай Судового Адвоката

Звірства російських загарбників: в Україні засудили чергових воєнних злочинців за катування, зґвалтування і захоплення заручниці

PUBLISHED 18 ВЕРЕСНЯ 2026

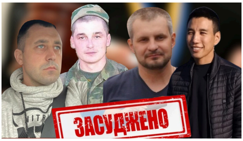

У серпні українські суди ухвалили сім вироків за воєнні злочини проти цивільних у Херсонській, Донецькій, Харківській та Київській областях. Серед епізодів – катування, зґвалтування, незаконне позбавлення волі, захоплення заручниці, обстріл житлового будинку і викрадення автомобіля. П'ять вироків ухвалили заочно, два – щодо полонених російських військовослужбовців. Один із вироків засекречений.

Разом із Андрієм Яковлєвим, адвокатом адвокатського об'єднання "Амбрелла" та експертом МІПЛ з Міжнародного гуманітарного права, в МІПЛ проаналізували тенденції у цих вироках. Також звернули увагу на повідомлення обвинувачених під час заочного розгляду справ та обґрунтованість повного обмеження доступу до текстів вироків.

Катування цивільних у Новій Каховці

Справа № 954/72/24

Нововоронцовський районний суд Херсонської області 10 серпня 2026 року визнав **Дмитра Лайкова**, співробітника ФСБ РФ, винним у знущанні над двома цивільними в окупованій Новій Каховці. У травні-червні 2022 року потерпілих незаконно утримували в захопленому відділі поліції. Лайков разом із російськими військовиками допитував і катував бранців, щоб змусити до співпраці.

Дізнатися більше
Забронювати Історичну Екскурсію
Суду
Придбай Тактичне Спорядження

Перший потерпілий розповів у суді, що на початку повномасштабного вторгнення волонтерив у Херсоні: допомагав евакуювати цивільних, доставляв ліки та продукти. Згодом окупаційна влада заборонила такі поїздки. 11 травня 2022 року росіяни затримали чоловіка на блокпосту біля Давидового Броду. Його обшукали, побили, застосовуючи електрошокер, а потім із мішком на голові відвезли до захопленого відділку поліції у Новій Каховці. Там кинули до камери разом із приблизно 10–20 людьми.

Російські військовослужбовці били чоловіка гумовими кийками, ногами, кулаками та спеціальними рукавичками з накладками. У постраждалого були переломи ребер і численні синці. Медичної допомоги йому не надавали. Затриманих недостатньо годували та виводили до вбиральні приблизно двічі на день.

Десь за тиждень потерпілого привели до Дмитра Лайкова. Росіянин разом з іншими військовими допитував чоловіка, цікавився зв'язками та знайомствами. Не отримавши потрібних відповідей, Лайков наказав вийти з кабінету та "подумати". Після цього волонтера вкотре побили і повернули до камери.

Лайков змусив чоловіка погодитися на співпрацю. Росіяни взяли у нього відбитки пальців, сфотографували та наказали підписати відповідні документи для ФСБ. Наступного дня волонтера звільнили. Загалом він провів у неволі близько 15 днів. За словами постраждалого, саме Лайков віддавав накази іншим військовослужбовцям.

Другий потерпілий у суді розповів, що росіяни зупинили його 15 травня 2022 року на блокпосту біля Каховської ГЕС. Дізнавшись, що раніше він працював у податковій, окупанти затримали чоловіка та кудись відвезли. Там його кілька днів допитували й катували електрошокером. Під час однієї з "розмов" зламали ребро.

Украина к…
Follow Page

У ФОКУСІ

Тіньова імперія «співаючого ректора»: поліція розслідує експлуатацію студентів в університеті Поплавського

ІНШІ НОВИНИ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

Безкарність у центрі столиці: відомий журналіст заявив про побиття доньки та бездіяльність київської поліції

ФОТОРЕПОРТАЖ

Організаційний хаос та СЗЧ: як Тіч повернувся в стрій

НОВИНИ IT

Технологии
Загрузка...

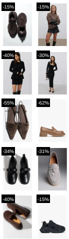

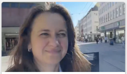

Що відбувається у ресторанах Німеччини? Біженка приголомшила
Tsn.Ua

Дмитро Лайков. Фото з сайту Мост

Згодом постраждалого перевезли до поліцейського відділку, де ставили на “розтяжку” та били, зокрема, зламали великий палець на нозі. У камері тримали в антисанітарії, без нормального харчування. Представники ФСБ вимагали, щоб бранець записав на відео підготовлений ними текст. Якщо помилявся, його били й катували струмом за допомогою “тапіка”.

Дізнатися більше
Придбай Тактичне Спорядження
злочин
Отримати Юридичну Консультацію

Під час тортур працівник ФСБ вимагав підписати заяву про співпрацю і говорив, що відвезе ключі від автівки постраждалого його дружині. Згодом чоловік дізнався, що Лайков був серед окупантів, які приїздили до нього додому.

Потерпілі під час впізнання за фотографіями вказали на Лайкова – співробітника ФСБ із позивним “Лакі”. Підтвердили, що саме він їх допитував та наказував бити.

Судово-медичні експерти засвідчили травми чоловіків. Психологічні експертизи також виявили наслідки незаконного утримання, насильства і погроз. У другого потерпілого вони мали високу інтенсивність, а в першого – призвели до стресу і психологічної травми.

Слідство надало суду документи ФСБ, які **знайшли після деокупації** Херсона в будівлі Держспецзв’язку. У них згадували співробітника з позивним “Лакі”, його дані прикриття та колег із підрозділу “ВОГ-8”. У документах йшлося: “Лакі” брав участь у близько 100 операціях у домівках громадських діячів та правоохоронців. Після цього 28 українців кинули до ізолятора тимчасового тримання в Херсоні.

Також суд дослідив відео з російських джерел. У ньому стверджували, що військова контррозвідка РФ нібито викрила мережу Telegram-чатів, через які місцеві жителі передавали СБУ відомості про окупантів. На відео другий потерпілий розповідав, що нібито співпрацював із СБУ та коригував вогонь.

У підсумку суд визнав Дмитра Лайкова винним за **частиною 2 статті 28 та частиною 1 статті 438 КК України** – у порушенні законів та звичаїв війни, вчиненому групою осіб за попередньою змовою. Лайкову призначили **12 років позбавлення волі**.

Водночас суд відхилив тезу прокурора про повторне вчинення злочину, зазначивши, що йдеться про єдине продовжуване кримінальне правопорушення. Судді не врахували як обтяжувальну обставину вчинення злочину групою за попередньою змовою, адже ця ознака вже є частиною кваліфікації.

Суд, втім, не деталізував позицію захисту у вироку. Лайков відбуватиме покарання після затримання. Апеляційну скаргу можна подати протягом 30 днів, поки інформації про неї немає. Про судові засідання обвинуваченого сповіщали через “Урядовий кур’єр”, сайти суду й Офісу Генпрокурора.

Викрадення цивільного авто

Дізнатися більше
Отримати Юридичну Консультацію
злочин
Забронювати Історичну Екскурсію

Справа № 638/12460/25

Шевченківський районний суд Харкова 14 серпня 2026 року визнав **Бахита Нурумова**, військовослужбовця 9-го мотострілецького полку Балтійського флоту Військово-морських сил РФ, винним у пограбуванні цивільного під час окупації Харківщини.

Потерпілий розповів у суді: жив із дружиною та донькою в селі Новий Бурлук Печенізької громади. Російські війська окупували населений пункт на початку повномасштабного вторгнення. Жителі мали тримати ворота й хвіртки відчиненими, інакше загарбники розстрілювали замки. На початку червня 2022 року до будинку чоловіка приїхали троє озброєних російських військових на чорній автівці, що належала його односельцю.

Нурумов вимагав показати автомобіль і віддати ключі. Потерпілий заздалегідь зняв акумулятор, оскільки чув, що росіяни грабували селян. До цього чоловік намагався уникати окупантів, тож Нурумов пригрозив йому автоматом зі словами: “Довго ти будеш від нас бігати? Я тебе зараз приб’ю”. Зрештою потерпілий віддав ключі. Військові не змогли завести машину. Тоді Нурумов сказав, що ще повернеться.

Бахит Нурумов. Фото з сайту "Миротворець"

За кілька днів родина виїхала до Харкова. А приблизно через три тижні односелець повідомив, що російські військовослужбовці забрали Ford Kuga постраждалого і їздять по селу.

За словами потерпілого, під час тієї розмови військовий опустив балаклаву, тому він запам'ятав його обличчя, зокрема форму верхньої губи, яку назвав "заячою". Чоловік упізнав Нурумова за фотографією. Дружина у суді підтвердила ці свідчення і теж ідентифікувала обвинуваченого за великими зубами.

Односелець подружжя розповів: Нурумов та інші російські військовики спочатку забрали його Hyundai Tucson, але приблизно через місяць повернули пошкодженим. Вони заявили, що знайшли "краще" авто. Росіяни не приховували, що забрали машину. Пізніше свідок бачив Ford Kuga на вулицях села, хоча власник та його дружина вже виїхали. Самого моменту викрадення селянин не бачив. Свідок упізнав Нурумова за фото.

Також слідство надало суду експертизу, яка оцінила вартість викраденого авто. Потерпілий просив стягнути з Нурумова збитки. Захисник заперечував проти цивільного позову. Вказував, що вину обвинуваченого не довели.

У підсумку суд визнав погрози вбивством жорстоким поводженням, а викрадення майна цивільних без воєнної необхідності — порушенням законів та звичаїв війни.

Суд виключив із кваліфікації посилання на частину 2 статті 28 КК України, оскільки стаття 438 не передбачає вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою. Водночас суд розцінив попередню змову групи військових як обтяжувальну обставину.

На підставі досліджених доказів суд визнав Бахита Нурумова винним у порушенні законів та звичаїв війни за **частиною 1 статті 438 КК України** і призначив йому **12 років позбавлення волі**. Також із Нурумова постановили стягнути на користь потерпілого 467 тисяч гривень матеріальної шкоди. Строк покарання рахуватимуть із дня затримання обвинуваченого. Апеляцію у справі наразі не подавали, на оскарження є 30 днів. Про судові засідання Нурумова сповіщали через "Урядовий кур'єр", сайти суду й ОГП.

Наказ забрати тіла росіян у Бучі

Справа № 367/11498/24

Ірпінський міський суд Київської області 17 серпня 2026 року визнав **Вадима Кірікова,** заступника командира 1-го повітряно-десантного батальйону 234-го десантно-штурмового полку 76-ї десантно-штурмової дивізії Повітрянодесантних військ ЗС РФ, винним у знущанні з цивільних.

За матеріалами справи, 25 або 26 березня 2022 року на Київщині Кіріков разом із російським військовослужбовцем **Артемом Дементьєвим** наказав потерпілим зібрати тіла російських армійців на перехресті вулиць, де тривали бойові дії.

За відмову погрожував убити їхніх близьких. Кіріков також попередив, що в разі відхилення від визначеного маршруту цивільних застрелять російські снайпери.

Обвинуваченого сповістили про судові засідання через "Урядовий кур'єр", "Голос України", сайти суду й ОГП. Також слідчі надіслали повістку про виклик до суду на Viber за номером Кірікова. У відповідь отримали **голосове повідомлення** з нецензурною лайкою. Прокурор наголосив, що обвинувачений не заперечив, що це його номер. Слідчі зафіксували на відео відтворення аудіо та надали суду. Також прокурор надіслав Кірікову повідомлення з викликом до суду у месенджери "WhatsApp", "Telegram" та соцмережі "Однокласники" і "ВКонтакте". За даними правоохоронців, обвинувачений перебуває у Росії, його оголосили у розшук.

Один із потерпілих у суді розповів, що в березні 2022 року залишався в окупованій Бучі разом із дружиною і тестем. Загарбники приходили до їхнього двору: погрожували зброєю, стріляли під ноги, перевіряли документи й телефони та пошкодили двигуни автомобілів.

За кілька днів росіяни повернулися. Вони відвели потерпілого та ще одного цивільного до російського штабу поблизу дитсадка. Там Кіріков наказав їм піти на лінію бойових дій посеред міста, оглянути розбиту російську техніку та принести тіла загиблих російських військових.

За словами постраждалого, Кіріков поводився як командир. Він намалював маршрут і попередив, що за українцями стежитимуть російські снайпери, тож, якщо ті спробують утекти — застрелять. Кіріков також погрожував убити близьких, якщо чоловіки не повернуться.

Потерпілі знайшли розбитий БТР, але тіл біля нього не було. Як доказ виконання наказу вони принесли каску, бронежилет і ніж. Кіріков здивувався, що чоловіки повернулися. Тоді потерпілий добре роздивився росіянина без шолома і завдяки цьому зміг упізнати за фотографіями.

Другий постраждалий підтвердив у суді свідчення сусіда. За його словами, російський військовослужбовець Артем Дементьєв привів їх до штабу та доповів Кірікову. Той відправив їх по тіла росіян і попередив, що за відхилення від маршруту чоловіків застрелять. Після пережитого потерпілий має проблеми зі сном і панічні атаки. Обвинуваченого він упізнав за фото.

Також суд допитав чотирьох свідків. Вони бачили, як озброєні російські армійці вели двох чоловіків до місця, де базувалися окупанти. Один з очевидців розповів, що військовий навів на нього зброю, коли він спробував заговорити з потерпілими.

Інший свідок пригадав, що Кіріков назвався командиром і наказав місцевим звертатися до нього з усіх питань. Чоловік бачив обвинуваченого тричі та впізнав його як військового, котрий конвоював постраждалих. Водночас він зауважив, що міг помилитися.

Вадим Кіріков. Фото з сайту "Миротворець"

Серед письмових доказів були документи про склад російської військової частини, у яких Кіріков зазначений як заступник командира батальйону. Також обвинувачення надало звіти поліції з даними про звання, підрозділ, контакти, адреси та соцмережі росіянина. Суд дослідив і протоколи двох слідчих експериментів, під час яких потерпілі показали місце зустрічі з Кіріковим та маршрут до лінії бойових дій.

До справи долучили дані від українських військових, прикордонників, Служби зовнішньої розвідки, які ідентифікували обвинуваченого і його підрозділ. Слідчі також розшукали фотографії Кірікова на його сторінці у "ВКонтакте". Судово-психологічні експертизи підтвердили, що потерпілі пережили психотравмувальну подію.

Захист поставив під сумнів результати впізнання. Адвокат наголосив, що один зі свідків не був на сто відсотків упевнений, що на світлині саме Кіріков. Також захист вказав, що відеозапис слідчої дії не містить самих фотографій.

Суд ці аргументи відхилив. Обидва потерпілі незалежно один від одного впізнали Кірікова та описали риси його обличчя. Щоб перевірити результати впізнання, суд під час засідання показав постраждалим фотографії потенційних обвинувачених. Вони знову вказали на Кірікова. Свідок також упізнав російського військового, хоча й припустив можливість помилки. На думку суду, немає підстав вважати, що всі троє помилилися. Відео також підтвердило, що свідку демонстрували досліджений судом протокол із чотирма фотографіями.

Обидва потерпілі вимагали по 500 тисяч гривень компенсації моральної шкоди. Суд із цим погодився. Позови до Артема Дементьєва залишили без розгляду через його смерть. Як слідство підтвердило, що він загинув, у вироку не вказано. Однак в ухвалі від 28 квітня 2026 року суд зазначив, що інформацію про смерть Дементьєва прокурор отримав із реєстру спадкових справ Федеральної нотаріальної палати РФ та соцмережі "ВКонтакте". Крім того, Департамент карного розшуку Нацполіції у відповіді від 9 квітня 2026 року повідомив, що Дементьєв помер в Україні.

У підсумку суд визнав Вадима Кірікова винним за **частиною 1 статті 28 та частиною 1 статті 438 КК України** – у порушенні законів та звичаїв війни, вчиненому групою осіб. Йому призначили **12 років позбавлення волі**. Кіріков відбуватиме покарання після затримання. Вирок ще не оскаржили, на це є 30 днів.

Знущання з цивільних на Київщині

Справа № 370/182/23

Макарівський районний суд Київської області 27 серпня 2026 року визнав **Андрія Каркіна та Володимира Дубініна**, розвідників 37-ї окремої гвардійської мотострілецької бригади РФ, винними у жорстокому поводженні з цивільними під час окупації Київщини.

За матеріалами справи, у лютому 2022 року Каркін обстріляв будинок у Бородянці та погрожував його мешканцям. У березні в Макарові обвинувачені та інші російські військовослужбовці захопили помешкання місцевої жительки, а її вигнали. Згодом залякували і відкрили вогонь у її бік.

Перший епізод стосувався обстрілу будинку у Бородянці 27 лютого 2022 року. Четверо потерпілих жінок, які там перебували, свідчили у суді. Вони розповіли, що разом з рідними ховалися у передпокої, коли російські війська заїхали у місто.

Чоловік однієї з жінок піднявся на другий поверх будинку і почав знімати на телефон російську колону. Окупанти його помітили, обстріляли дім з автоматів та увірвалися всередину. Двоє солдатів піднялися на другий поверх, а Каркін залишився біля родини. Потерпілі розповіли, що він направляв на них зброю та забрав у чоловіка телефон.

Дві жінки впізнали Каркіна як військовослужбовця з автоматом, який залишався біля родини. Одна з них бачила, як він опустив балаклаву, та запам'ятала шрам біля лівого ока. Постраждалі розповіли, що внаслідок атаки у будинку були пошкоджені двері, вікна та меблі. Коли військові пішли, жінки чули постріли і зрозуміли, що росіяни обстрілювали будинки, перш ніж зайти з перевіркою. Під час слідчих експериментів потерпілі показали, як усе відбувалося.

Щодо другого епізоду суд допитав одну постраждалу. Вона розповіла, що її будинок у Макарові зайняли Каркін, Дубінін та близько десяти інших окупантів. Тож вона жила у сусідів. Під час обшуку росіяни знайшли мисливську рушницю її чоловіка та вирішили з'ясувати, чому жінка про неї не повідомила.

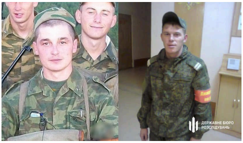

Каркін і Дубінін. Фото: ДБР

За словами потерпілої, приблизно 15 березня Дубінін, погрожуючи зброєю, привів її до Каркіна. Обвинувачений, якого вона знала за позивним "Свінєц", був п'яний, залякував жінку та стріляв у стіну поруч із нею. Постраждала впізнала Каркіна й Дубініна за рисами обличчя та на слідчому експерименті відтворила пережите.

Серед інших доказів обвинувачення надало рапорти оперативників і листи Нацполіції про ідентифікацію Каркіна та Дубініна. Слідчі перевірили відкриті джерела, зокрема сайт "Миротворець", соцмережі, номер телефону, яким користувався Каркін.

Прокурор вважав вину Каркіна та Дубініна повністю доведеною і закликав призначити кожному по 12 років позбавлення волі.

Захисник просив суд про справедливе рішення. Він наголосив, що обвинувачення у жорстокому поводженні ґрунтувалося лише на свідченнях потерпілих, а причетність підсудних до подій у Бородянці, на його думку, не довели.

Ухвалюючи рішення, суд вказав, що потерпілі були цивільними, а їхнє житло не становило воєнної загрози. Суд наголосив, що жінки й діти перебувають під особливим захистом міжнародного гуманітарного права.

Також, пославшись на практику Верховного Суду, суд виключив частину 2 статті 28 з формули кваліфікації як зайву. Ця норма визначає форму співучасті, тоді як стаття 438 КК України не містить вчинення злочину групою осіб серед кваліфікуючих ознак.

У підсумку суд визнав Володимира Дубініна та Андрія Каркіна винними за **частиною 1 статті 438 КК України** – у жорстокому поводженні з цивільними та порушенні законів і звичаїв війни. Дубініну призначили **10 років позбавлення волі**, Каркіну – **12**. Вони відбуватимуть покарання після затримання. Вирок можна оскаржити у 30-денний строк. Наразі апеляцію не подавали. Повідомлення про підозру та виклики до суду публікували в "Урядовому кур'єрі", сайтах суду й ОГП, а також надсилали на електронну пошту російського міноборони.

Захопив у заручники жительку Куп'янська

Справа № 646/1866/26

Основ'янський районний суд Харкова 14 серпня 2026 року визнав **Олександра Ерзіна,** військовослужбовця 121-го мотострілецького полку 68-ї мотострілецької дивізії 6-ї армії ЗС РФ із позивним "Риж", винним у жорстокому поводженні з цивільними жительками Куп'янська.

Справу розглядали в закритому засіданні. Вирок засекретили відповідно до статті 7 Закону України "Про доступ до судових рішень". Про підсумки суду повідомила Служба безпеки України.

За матеріалами справи, у вересні 2025 року Ерзін прибув до Куп'янська. Окупант переховувався з автоматом у будівлі місцевого відділу поліції. Поруч побачив двох жінок, які заготовляли дрова. Одну з них під дулом автомата Ерзін змусив зайти до будівлі. Там росіянин утримував і допитував українку.

Олександр Ерзін. Фото: СБУ

Ерзін наказав її знайомій принести продукти, а в разі відмови погрожував убити заручницю. Після цього, тримаючи під прицілом, він продовжив допитувати обох жінок. Також наказав через тиждень знову принести продукти. Невдовзі співробітники СБУ та військовослужбовці Сил оборони взяли Ерзіна в полон.

Суд визнав росіянина винним за **частиною 1 статті 438 КК України** — у порушенні законів і звичаїв війни. Суд врахував його співпрацю зі слідством і призначив **10 років позбавлення волі**. Вирок можна оскаржити протягом 30 днів. Апеляцію ще не подавали.

Юридична оцінка МІПЛ

Коментуючи справу Дмитра Лайкова, експерт Андрій Яковлєв звертає увагу: у матеріалах провадження йдеться не лише про його особисту участь у допитах, а й про накази бити потерпілих. Стаття 438 КК України окремо передбачає відповідальність за це. Однак суд недостатньо чітко відмежував накази від власних дій Лайкова та застосував загальну кваліфікацію за ознакою вчинення злочину групою людей за попередньою змовою.

— Навіть коли встановлено віддання та виконання наказу, слідство і суди використовують простішу конструкцію співучасті за статтею 28 КК. Через це не простежується вертикаль відповідальності та стирається різниця між тим, хто наказував, і виконавцями, — пояснив експерт.

За словами Яковлєва, встановлення ролей кожного дозволяє рухатися вгору ланцюгом підпорядкування та виходити на керівників, які можуть віддавати злочинні накази різним виконавцям.

Також питання щодо визначення ролей виникло у справі Бахита Нурумова. Ніхто з допитаних у суді не бачив, що саме він забрав автомобіль, хоча до цього цікавився ним і погрожував повернутися.

Яковлєв зазначив: відсутність свідчень про те, що Нурумов особисто забрав машину, не виключає його відповідальності. Зняти потенційний ризик щодо доведення провини поза розумним сумнівом суд і слідство могли через співвиконавство, встановивши спільний умисел Нурумова з іншими військовослужбовцями та його внесок у реалізацію плану.

— За підходом Верховного Суду, для визнання Нурумова співвиконавцем суд повинен був з'ясувати дві обставини. А саме: чи мав підсудний єдиний умисел вкрасти машину з іншими військовими і чи зробив істотний внесок у спільний план, виконавши частину необхідних для цього дій. Тому не обов'язково доводити, що саме Нурумов забрав чи вивіз машину. Достатньо встановити, що вимога віддати ключі та погрози потерпілому були частиною спільного плану. Однак суд мав чітко обґрунтувати у вироку обидві складові, — пояснив експерт.

Натомість суд виключив посилання на статтю 28 КК із формули кваліфікації, а груповий спосіб вчинення злочину врахував лише як обставину, що обтяжує покарання.

У вироку Вадиму Кірікову незрозумілою залишилася процесуальна доля Артема Дементьєва. За встановленими судом обставинами, саме він привів потерпілих до російського штабу та доповів Кірікову. На порталі "Судова влада України" Дементьєв зазначений як другий обвинувачений, однак вирок ухвалили лише щодо Кірікова. Про смерть Дементьєва у вироку суд згадав у частині цивільних позовів: вимоги до нього залишили без розгляду.

— Якщо смерть надійно встановлена, стаття 284 КПК передбачає закриття справи щодо цієї людини, крім випадків, коли провадження потрібно продовжити для реабілітації померлого. Але саме у вироку не вказано, чим підтвердили загибель другого обвинуваченого, — пояснив Яковлєв.

Українські суди неодноразово розглядали справи щодо російських військовослужбовців, які, за даними медіа, вже загинули. Тож пояснення у вироку, яким чином підтвердили смерть обвинуваченого, важливе для формування практики.

Водночас порядок повідомлення Кірікова про судовий процес Яковлєв називає позитивним прикладом. Окрім передбачених законом публікацій, слідчі та прокурор надсилали виклики на його номер у месенджери, а також через російські соціальні мережі.

— КПК прямо не вимагає використовувати альтернативні способи повідомлень. Однак обов'язок забезпечити людині реальну можливість брати участь у процесі випливає з міжнародних стандартів, зокрема з права на справедливий суд, що гарантоване Європейською конвенцією з прав людини. У цій справі не обмежилися формальними публікаціями, а використали доступні способи, щоб повідомити Кірікова, — зазначив експерт.

За словами Яковлєва, докладна фіксація цих дій матиме значення, якщо Кірікова затримають і він вимагатиме перегляду справи через неналежне повідомлення. Суд зможе перевірити, чи держава зробила все можливе, щоб проінформувати обвинуваченого, і чи міг він брати участь у процесі. Це підвищує стійкість вироку та зменшує ризик встановлення Європейським судом з прав людини порушення права на справедливий суд.

Доступ до всього тексту вироку Олександру Ерзіну обмежили з посиланням на статтю 7 Закону України "Про доступ до судових рішень", однак конкретної причини не зазначили.

— Стаття 7 визначає, які відомості не можна оприлюднювати, а не підстави для закриття доступу до вироку. Вона не передбачає автоматичного приховування всього рішення: текст має бути оприлюднений із вилученням інформації, яка потребує захисту, — пояснив Яковлєв.

Експерт послався на рішення Верховного Суду від 4 квітня 2023 року. У ньому йдеться, що після закритого судового розгляду рішення оприлюднюють, вилучивши лише інформацію, що захищена від розголошення.

Велика Палата Верховного Суду у постанові від 15 лютого 2024 року у справі № 990/164/23 також наголосила: відкритий доступ до судових рішень є складовою конституційної засади гласності судового процесу. Обмежувати його можна лише на законній підставі та в необхідному обсязі.

Тому закритий розгляд не означає автоматичного обмеження доступу до всього рішення. Це важливо і для можливого оскарження заочних вироків. Якщо засудженого затримають, він може заявити, що не знав про недоступне рішення, та вимагати його перегляду. Тому повне приховування вироку, за оцінкою Яковлєва, потребує особливо вагомого й чітко зафіксованого обґрунтування.

Авторка: **Анастасія Зубова**

Джерело: **МІПЛ**

Like
Tweet

Новини партнерів

Реклама

Tags: воєнні злочини РФ звірства російських окупантів катування правосуддя

YOU MAY ALSO LIKE...

Хитрий «Тетріс» полковника Нацполіції Шевчишена: теща купила житло за $400 тисяч, а дружина стала зіркою шахрайських криптопірамід

26 БЕРЕЗНЯ 2026

Що всередині корейських балістичних ракет якими рашисти б'ють по Україні: деталі з США, Швейцарії, Британії, Японії та іржа

3 СІЧНЯ 2025

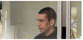
Яу судили 21-річного мешканця Київщини за співпрацю з російськими загарбниками

8 ЖОВТНЯ 2025

Передрук матеріалів "України кримінальної" повністю - з письмового дозволу. Для Інтернет-видань – без обмежень за обов'язкових умов: зазначення адреси ресурсу у вигляді гіперпосилання. Copyright © 2018 Україна кримінальна. Всі права захищені. E-mail для контактів:
cripo@cripo.com.ua